

1529 - وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَشْرَةَ رَهْطٍ عَيْنًا، وَأَمَرَ عَلَيْهِمْ عَاصِمَ بْنَ ثَابِتِ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، فَاَنْطَلَقُوا حَتَّى إِذَا كَانُوا بِالْهَدَاةِ بَيْنَ عُسْفَانَ وَمَكَّةَ كُذِرُوا لِحَيٍّ مِنْ هُدَيْلٍ يُقَالُ لَهُمْ: بَنُو لِحْيَانَ، فَتَفَرَّوْا لَهُمْ بِقَرِيبٍ مِنْ مِئَةِ رَجُلٍ رَامٍ، فَاقْتَصَبُوا آثَارَهُمْ، فَلَمَّا أَحْسَسَ بِهِمْ عَاصِمٌ وَأَصْحَابُهُ لَجُّوْا إِلَى مَوْضِعٍ، فَأَحَاطَ بِهِمُ الْقَوْمُ، فَقَالُوا: انزِلُوا فَأَعْطُوا بِأَيْدِيكُمْ، وَلَكُمْ الْعَهْدُ وَالْمِيثَاقُ إِلَّا نَقْتُلَ مِنْكُمْ أَحَدًا، فَقَالَ عَاصِمٌ بِنُ ثَابِتٍ: أَيُّهَا الْقَوْمُ؛ أَمَّا أَنَا فَلَا أَنْزِلُ عَلَى ذِمَّةِ كَافِرٍ، اللَّهُمَّ أَحْبِرْ عَنَّا نَبِيَّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. فَرَمَوْهُمْ بِالنَّبْلِ فَقَتَلُوا عَاصِمًا، وَتَرَلْ إِلَيْهِمْ ثَلَاثَةٌ نَفَرٍ عَلَى الْعَهْدِ وَالْمِيثَاقِ، مِنْهُمْ: حُبَيْبٌ، وَرَيْدُ بْنُ الدَّنِيَّةِ، وَرَجُلٌ آخَرٌ، فَلَمَّا اسْتَمَكَّنُوا مِنْهُمْ أَطْلَقُوا أوتَارَ قِسِيَّهِمْ، فَرَبَطُوهُمْ بِهَا. قَالَ الرَّجُلُ الثَّلَاثُ: هَذَا أَوَّلُ الْعَدْرِ، وَاللَّهُ لَا أَصْحَابُكُمْ، إِنَّ لِي بِهَذَا أَسْوَةٌ - يُرِيدُ الْقَتْلَى - فَجَرَّوْهُ وَعَالَجُوْهُ، فَأَبَى أَنْ يَصْحَبَهُمْ، فَقَتَلُوْهُ، وَأَنْطَلَقُوا بِحُبَيْبٍ وَرَيْدِ بْنِ الدَّنِيَّةِ، حَتَّى بَاعُوهُمَا بِمَكَّةَ بَعْدَ وَقْعَةِ بَدْرٍ؛ فَابْتِئَاعَ بَنُو الْحَارِثِ ابْنِ عَامِرِ بْنِ تَوْفَلِ بْنِ عَبْدِ مَنَاظٍ حُبَيْبًا، كَانَ حُبَيْبٌ هُوَ قَتَلَ الْحَارِثَ يَوْمَ بَدْرٍ، فَلَبِثَ حُبَيْبٌ عِنْدَهُمْ أَسِيرًا حَتَّى أَجْمَعُوا عَلَى قَتْلِهِ، فَاسْتَعَارَ مِنْ بَعْضِ بَنَاتِ الْحَارِثِ مُوسَى يَسْتَحِدُّ بِهَا فَأَعَارَتْهُ، فَدَرَجَ بُيُّهَا وَهِيَ عَافِلَةٌ حَتَّى أَتَاهُ، فَوَجَدَتْهُ مُجْلِسَهُ عَلَى فَخْدِهِ وَالْمُوسَى بِيَدِهِ، فَفَزِعَتْ فِرْعَةً عَرَفَهَا حُبَيْبٌ، فَقَالَ: اتَّخَشِينَ أَنْ أَقْتُلَهُ؟! مَا كُنْتُ لِأَفْعَلَ ذَلِكَ، قَالَتْ: وَاللَّهِ؛ مَا رَأَيْتُ أَسِيرًا خَيْرًا مِنْ حُبَيْبٍ، فَوَاللَّهِ؛ لَقَدْ وَجَدْتُهُ يَوْمًا يَأْكُلُ قِطْفًا مِنْ عِنَبٍ فِي يَدِهِ وَإِنَّهُ لَمُوتِقٌ بِالْحَدِيدِ وَمَا بِمَكَّةَ مِنْ ثَمَرَةٍ، وَكَانَتْ تَقُولُ: إِنَّهُ لَرَزُقٌ رَزَقَهُ اللَّهُ حُبَيْبًا.

فَلَمَّا خَرَجُوا بِهِ مِنَ الْحَرَمِ لِيَقْتُلُوهُ فِي الْحِلِّ قَالَ لَهُمْ حُبَيْبٌ: دَعُونِي أُصَلِّي كَوَعْتَيْنِ، فَتَكْوَهُ، فَكَعَّ كَوَعْتَيْنِ
فَقَالَ: وَاللَّهِ لَوْلَا أَنْ تَحْسَبُوا أَنَّ مَا بِي جَزَعٌ لَرَدْتُ، اللَّهُمَّ أَحْصِهِمْ عَدَدًا، وَاقْتُلْهُمْ بَدَدًا، وَلَا تَبْقِ مِنْهُمْ
أَحَدًا. وَقَالَ:

فَلَسْتُ أَبَالِي حِينَ أُقْتَلُ مُسْلِمًا عَلَى أَيِّ جَنْبٍ كَانَ اللَّهُ مَصْرَعِي

وَذَلِكَ فِي ذَاتِ الْإِلَهِ وَإِنْ يَشَأُ يُبَارِكْ عَلَيَّ أَوْصَالَ شِلْوٍ مُمَزَّعٍ

كَانَ حُبَيْبٌ هُوَ سَنَ لِكُلِّ مُسْلِمٍ قُتِلَ صَبْرًا الصَّلَاةَ، وَأَحْبَرَ - يَعْنِي النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ -
أَصْحَابَهُ يَوْمَ أُصِيبُوا خَبْرَهُمْ، وَبَعَثَ نَاسٌ مِنْ قُرَيْشٍ إِلَى عَاصِمِ بْنِ نَابِثٍ حِينَ حَدَّثُوا أَنَّهُ قُتِلَ أَنْ يُؤْتُوا
بِشَيْءٍ مِنْهُ يُعْرَفُ، وَكَانَ قَتَلَ رَجُلًا مِنْ عُظَمَائِهِمْ، فَبَعَثَ اللَّهُ لِعَاصِمِ مِثْلَ الظُّلَّةِ مِنَ الدَّبْرِ، فَحَمَتَهُ مِنْ
رُسُلِهِمْ، فَلَمْ يَقْدِرُوا أَنْ يَقْطَعُوا مِنْهُ شَيْئًا. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [3989].

قَوْلُهُ: (الْمُهْدَاةُ): مَوْضِعٌ، وَ(الظُّلَّةُ): السَّحَابُ، (الدَّبْرُ): النَّخْلُ.

وَقَوْلُهُ: «اقْتُلْهُمْ بَدَدًا» بِكَسْرِ الْبَاءِ وَفَتْحِهَا، فَمَنْ كَسَرَ قَالَ: هُوَ جَمْعٌ (بِدَّةٌ) بِكَسْرِ الْبَاءِ، وَهِيَ:

النَّصِيبُ، وَمَعْنَاهُ: اقْتُلْهُمْ حِصَصًا مُنْقَسِمَةً؛ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ نَصِيبٌ، وَمَنْ فَتَحَ قَالَ: مَعْنَاهُ:

مُنْتَفِرَيْنِ فِي الْقَتْلِ وَاحِدًا بَعْدَ وَاحِدٍ؛ مِنَ التَّبْدِيدِ.

وَفِي الْبَابِ أَحَادِيثٌ كَثِيرَةٌ صَحِيحَةٌ سَبَقَتْ فِي مَوَاضِعِهَا مِنْ هَذَا الْكِتَابِ، مِنْهَا: حَدِيثُ الْعَلَامِ

الَّذِي كَانَ يَأْتِي الرَّاهِبَ وَالسَّاحِرَ [برقم 35] وَمِنْهَا: حَدِيثُ جُرَيْجٍ [برقم

226]، وَحَدِيثُ أَصْحَابِ الْعَارِ الَّذِينَ أَطْبَقَتْ عَلَيْهِمُ الصَّخْرَةُ [برقم 17]، وَحَدِيثُ الرَّجُلِ الَّذِي

سَمِعَ صَوْتًا فِي السَّحَابِ يَقُولُ: اسْقِ حَدِيقَةَ فُلَانٍ [برقم 574]، وَغَيْرُ ذَلِكَ.

1529. Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулulloх соллалллоху алайҳи васаллам ўн кишилик гуруҳни айғoқчи сарийя қилиб юбордилар. Уларга Осим ибн Собит Ансорийни бошлиқ этиб тайинладилар. Улар йўлга чиқиб, Макка билан Усфон оралигидаги Ҳадъа номли жойда кетишаётганда Ҳузайл қабиласидан бўлган Бани Лихён деб аталувчи кишиларга буларнинг кетишаётгани маълум бўлди. Улар юзга яқин чавандозлар билан ахтариб изларидан тушишди. Қачонки Осим ва унинг биродарларига Бани Лихённинг изидан тушгани хабари етиб келганда, улар бир маконга қочиб чиқишди. Бани Лихён эса уларни ўраб олди ва «Пастга тушинглар, қўлларингизни беринглар. Биз сизлардан бирортангизни ўлдирмасликка аҳд берамиз», дейишди. Осим ибн Собит: «Эй қавм мен, кофирнинг аҳдига (ишониб) пастга тушмайман. Аллоҳим биз ҳақимизда Набийнинг соллалллоху алайҳи васалламга хабар бер», дедилар. Душманлар камондан ўқ уза бошлашди ва Осимни ўлдиришди. Улардан уч нафари душманнинг аҳдига ишониб (пастга) тушишди. Улар Ҳубайб, Зайд ибн Дасина ва бошқа бир киши (унинг исми Абдуллох ибн Торик) эди. Қачонки, душман қўлга туширишингиздан кейин камонлари ипини ечиб, уларни боғлай бошлади. Бу ҳолатни кўрган учинчи киши, мана шу биринчи хиёнатдир. Аллоҳ номига қасамки, мен сизлар билан бирга кетмайман. Балки ўлганларга иқтидо қиламан, деди. Душманлар уни тортиб судрашди. Бу (яъни Абдуллох ибн Торик) бирга юришдан бош тортган эди, душманлар ўлдириб юборишди. Лекин Ҳубайб ва Зайд ибн Дасиналарни олиб бориб, Маккада сотиб юборишди. Ҳубайбни, Хорис ибн Омир ибн Навфал болалари сотиб олишди. Чунки ҳубайб Бадр куни Хорисни қатл этган эди. Ҳубайб уларнинг хузурида асир бўлиб қолди. Хорисни болалари уни ўлдиришга келишиб олишди. Кунларнинг бирида Ҳубайб покланиш учун Хорис қизларининг биридан устара сўради. У хотин устара келтирди. Ўша хотиннинг бир ёш боласи ўйнаб-ўйнаб, онаси беҳабар қолиб, Ҳубайбнинг олдига келиб қолди. Онаси қараса, боласи Ҳубайбнинг тиззасида турибди. Қўлида эса ҳалиги устара. Онаси қаттиқ кўрқиб кетди. Ҳубайб эса, онаси кўрқиб кетганини кўриб: «Боламни ўлдиради деб кўрқяпсанми? Харгиз бундай қилмайман», деди. Шунда у хотин: «Аллоҳ номига қасамки, Ҳубайбдан кўра яхшироқ асир кўрмаганман. Ва яна Аллоҳ номига қасамки, мен унинг қўлида бир шингил узум кўрдим. Қўллари темир билан боғлиқ бўлиб, ундан тановул қилаётган эди. Ўша кунларда Маккада мева йўқ эди. Бу хотин: «Бу, Аллоҳнинг Ҳубайбга ато қилган ризқи эди», деб айтди.

Қачонки Ҳубайбни Ҳарамнинг чегарасидан ташқаридаги Ҳилга* ўлдириш учун олиб чиқишганда, икки ракъат намоз ўқигунча ҳоли қўйишларини

сўради. Холи қўйишганда икки рақъат намоз ўқиб: «Аллоҳ номига қасамки, сизлар мени қўрқганимдан намозимни узун қилди, деб гумон қилмаганингларда эди, бундан ҳам зиёда қилган бўлар эдим. Аллоҳим! Буларни битта қўймай битиргин! Аллоҳим, бирорта қолдирмасдан барчаларини ҳалок қилгин», деб қуйидаги байтни айтди.

Ўлдирилсам муслимона, чиқса жон Аллоҳ учун,

Қилмагум парво, бу жонсиз жисм қай ён-ла қулар!

Буки бўлди ҳақ Илоҳ йўлида, бас, У хоҳласа,

Парча-парча гўшт-бўғинларга мубораклик берар!»

Хубайб ҳар бир шаҳид этилган мусулмон учун қатлдан олдин икки раъат намоз ўқишни суннат қилиб кетган эди.

Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам буларга етган мусибат хабарини саҳобаларига хабар бердилар.

Қурайшликлар Осим ибн Собитни ўлганларини эшитиб, бирор аъзоси бўлса ҳам олиб келиш учун бир неча одам юборишди. Чунки Осим Қурайшнинг катталаридан бирини қатл этган эди. Аллоҳ Таоло Осим мурдасига соя каби асал арини юборди. Улар Осимнинг мурдасини (душманлар етказиши мумкин бўлган зарардан) ҳимоя қилишди. Душманлар бирор аъзосини кесишга қодир бўлишмади.

Имом Бухорий ривояти.

Бу бобга тегишли саҳиҳ ҳадислар ушбу китобнинг кўп ўринларида ўтди.

Масалан: Роҳиб билан сеҳргар ўртасида қатновчи бола воқеъаси, Журайж воқеъаси, ғорнинг оғзи харсанг тош билан ёпилиб қолган воқеъа ва бир кишининг булутдан: «Фалон кишининг боғини судрагин», дейилган овозни эшитгани воқеъаси каби ва бунга ўхшаш ҳадислардир.

HADIS.ISLOM.UZ
NUBUVVAT MARVARIDLARI